

4.12.2020

REU, Alm.del - 2019-20 - Bilag 586: Orientering om fejl i dna-erklæringer mv., fra justitsministeren

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
Danmark

Dato: 28. september 2020
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Line Herbæk Larsen
Sagsnr.: 2020-0110-0204
Dok.: 1598320

Orientering om fejl i dna-erklæringer fra Retsgenetisk Afdeling samt yderligere ca. 3.850 sager til politikredsens gennemgang

Jeg har senest ved brev af 22. juli 2020 (Alm. del – Bilag 514) orienteret Retsudvalget om politikredsens gennemgang af ca. 8.500 sager, hvor dna-bevis er anvendt ved sammenligning af en sporprofil med 16 dna-systemer og en personprofil med 10 dna-systemer.

Rigspolitiet har ved breve af henholdsvis 18. og 23. september 2020 orienteret mig om fejl i dna-erklæringer fra Retsgenetisk Afdeling samt identificering af yderligere ca. 3.850 sager, der bør omfattes af politikredsens igangværende sagsgennemgang.

Fejl i dna-erklæringer fra Retsgenetisk Afdeling

Rigspolitiet har oplyst, at Retsgenetisk Afdeling, under Retsmedicinsk Institut på Københavns Universitet, i forbindelse med den igangværende sagsgennemgang har afdækket, at Retsgenetisk Afdeling har lavet en forkert beregning af den bevismæssige vægt i en dna-erklæring fra 2018.

Det fremgår af Rigspolitiets brev af 23. september 2020, at fejlen skyldes, at Retsgenetisk Afdelings systemer hidtil har været opsat således, at der som udgangspunkt sker beregning på baggrund af 16 dna-systemer, medmindre den sagsbehandlende retsgenetiker aktivt ændrer i opsætningen til beregning på baggrund af 10 dna-systemer. Sammenligningen i sagen blev derfor beregnet ud fra en sporprofil med 16 dna-systemer og en personprofil med 16 dna-systemer i stedet for en personprofil med 10 dna-systemer, som der var tale om i den konkrete sag. Den forkerte beregning er dermed opstået som følge af en menneskelig fejl, hvor den sagsbehandlende retsgenetiker ikke har ændret opsætningen for beregningen.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Retsgenetisk Afdeling fremsendte den 7. maj 2018 en dna-erklæring til Østjyllands Politi. Det fremgik af erklæringen, at en sammenligning mellem et spor i sagen og en mistænkt i sagen med en sandsynlighed på mere end 1.000.000 viste, at dele af den undersøgte dna stammede fra den mistænkte. Sammenligningen var foretaget med udgangspunkt i en personprofil i 10 dna-systemer og en sporprofil i 16 dna-systemer.

Retsgenetisk Afdeling fremsendte den 31. juli 2020 en ny erklæring i sagen. Det fremgik heraf, at erklæringen fra den 7. maj 2018 ikke var korrekt, og at det blev konstateret, at det rettelig er med en sandsynlighed på 23.100, at dele af den undersøgte dna stammer fra den mistænkte.

Retsgenetisk Afdeling fremsendte samme dag, som led i Rigsadvokatens retningslinjer af 21. oktober 2020, en ny erklæring, hvoraf det fremgik, at der er foretaget en opgradering af personprofilen til 16 dna-systemer, dvs. at både personprofilen og sporprofilen nu er i 16 dna-systemer. Resultatet af beregningen foretaget på baggrund af den opdaterede personprofil viste, at det taler lige meget for og imod, at en del af den undersøgte dna stammer fra den mistænkte i sagen frem for en tilfældig anden person.

Justitsministeriet kan tilføje, at der i den konkrete sag var rejst tiltale, og at sagen var sendt i retten med henblik på berømmelse af retsmøde. Anklagemyndigheden trak, i lyset af den nye erklæring fra Retsgenetisk Afdeling, sagen fra retten og har påtaleopgivet sigtelsen for indbrud over for den pågældende.

Retsgenetisk Afdeling havde pr. august 2020 kendskab til tre sager, hvor fejlen er forekommet. Fejlen i de to øvrige sager har vist sig ikke at have betydning for resultatet af erklæringen. Ifølge Retsgenetisk Afdeling kan fejlen forekomme, hvor der er foretaget beregning på baggrund af en personprofil i 10 dna-systemer og et spor i 16 dna-systemer, og dermed i den sagstype, som politikredsene er i færd med at gennemgå. Retsgenetisk Afdeling vurderer samtidig, at der er en meget lille sandsynlighed for fejl i de enkelte sager.

Retsgenetisk Afdeling har imidlertid valgt at igangsætte en gennemgang af de ca. 12.000 dna-sammenligninger, som kan være fejlbehæftede. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke nødvendigvis er sammenfald mellem de 12.000 sammenligninger, som Retsgenetisk Afdeling har udfundet, og de straffesager, der er til gennemgang hos politikredsene. Det skyldes, at poli-

tikredsnes gennemgang alene vedrører straffesager, hvor der er eller har været rejst en sigtelse, hvorimod de 12.000 sammenligninger kan indgå i sager, hvori der er rejst sigtelse, men også sager hvori der *ikke* er rejst sigtelse. Eksempelvis kan de 12.000 sammenligninger, som RGA skal gennemgå, omfatte en sammenligning mellem et dna-spor udfundet på et gerningssted og dna fra den forurettede eller et vidne i sagen, uden at der er blevet rejst sigtelse i sagen.

Gennemgangen af de ca. 12.000 sammenligninger blev påbegyndt den 12. august 2020 og forventes afsluttet ved udgangen af oktober 2020.

Rigsadvokaten har ved mail af 21. august 2020 informeret politikredsene og de regionale statsadvokater om sagen. Domstolsstyrelsen og advokatorganisationerne er ligeledes orienteret herom.

Yderligere ca. 3.850 sager til politikredsnes gennemgang

Rigspolitiet har endvidere orienteret om identificering af yderligere sager, som bør omfattes af politikredsnes igangværende sagsgennemgang.

Det fremgår således af Rigspolitichefens brev af 18. september 2020, at Rigspolitiet i august og september 2020 har identificeret yderligere ca. 3.850 sager, hvor dna-bevis er anvendt til sammenligning af en sporprofil med 16 dna-systemer og en personprofil med 10 dna-systemer. Der er tale om straffesager, som ikke er omfattet af den aktuelle sagsgennemgang af ca. 8.500 sager, men som bør være omfattet, da sagerne angår samme problematik.

De yderligere 3.850 sager består bl.a. af sager vedrørende registermatch (cold hits), hvor sammenligningen omfatter en sporprofil med dna fra flere end to personer. Det indebærer, at det ikke er muligt at foretage en almindelig automatiseret søgning i personprofilerne i dna-profilregisteret, hvorfor det mulige match er udfundet ved en delvis manuel proces. Herudover vedrører sagerne registermatch i de tidligere dna-registre, som anvendtes forud for politiets nuværende system (CODIS), der blev implementeret i sommeren 2014. Der er endvidere identificeret et fåtal af sager, som ikke har været omfattet af de tidligere lister, f.eks. som følge af fejl i personnummeret.

Rigspolitiet har supplerende oplyst, at de udarbejdede supplerende sagslister nu er sendt til politikredsene.

Rigspolitichefen har beklaget, at Rigspolitiet ikke har været opmærksomme på, at de pågældende sager ikke er omfattet af den igangværende sagsgen-

nemgang. Rigspolitiet har på den baggrund iværksat datakvalitetsmæssige initiativer, som skal sikre, at Rigspolitiet og Retsgenetisk Afdeling fremover løbende udarbejder og vedligeholder det nødvendige overblik over relevante data i sager om dna-undersøgelser.

Rigspolitiet har samtidig oplyst, at den betydelige forøgelse af antallet af sager gør det nødvendigt på ny at forlænge den tid, som politikredsene har fået til gennemgangen. Gennemgangen, der senest var forudsat til at være færdiggjort inden udgangen af 2020, forventes nu afsluttet ved udgangen af første kvartal 2021.

Midtvejsstatus til Retsudvalget

Jeg ser med stor alvor på, at Rigspolitiets manglende opmærksomhed har gjort det nødvendigt at korrigere omfanget af den igangværende sagsgennemgang på ny, og jeg er enig med rigspolitichefen i, at det er særdeles utilfredsstillende. Jeg hæfter mig samtidig ved, at de yderligere ca. 3.850 sager straks vil blive omfattet af den igangsatte sagsgennemgang, der således vil omfatte ca. 12.300 straffesager.

Som jeg også nævnte i min besvarelse af 14. september 2020 af spørgsmål nr. 1626 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, er det vigtigt for mig, at vi får et samlet resultat af sagsgennemgangen med en fyldestgørende konklusion. I lyset af, at tidshorisonten for den forventede sagsgennemgang nu må udskydes yderligere til udgangen af første kvartal 2021, finder jeg det dog samtidig rigtigst at oversende en midtvejsstatus, uanset denne ikke vil kunne indeholde en endelige samlet konklusion.

Jeg vil således vende tilbage over for Retsudvalget med en midtvejsstatus inden udgangen af 2020, ligesom jeg vil vende tilbage med en samlet redegørelse for resultatet af politikredsenes sagsgennemgang, hvor resultatet af Retsgenetisk Afdelings gennemgang af dna-sammenligninger også vil indgå, inden udgangen af april 2021.

Nick Hækkerup

/

Thomas Højgaard